Ympäristövaliokunnan kuuleminen 22.2.2023

Valtioneuvoston U-kirjelmä 110/2022

Helena Dahlbo

Erikoistutkija

Suomen ympäristökeskus

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

VN:n kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi pakkauksista ja pakkausjätteistä

Syken lausunto on kaksiosainen:

- Näkökulmia ehdotettuun mahdollisuuteen poiketa kertakäyttöisten pakkausten kiellosta kahviloiden ja ravintoloiden omissa tiloissa tapahtuvassa tarjoilussa

sekä

- Kierrätetyn muovin käyttöä koskevien tavoitteiden toimeenpanokelpoisuutta koskevaan esitykseen

Yleistä:

Valtioneuvoston kirjelmä on huolellisesti valmisteltu ja pääosin hyvin perusteltu.

Ehdotus pakkausjäteasetukseksi edistäisi kiertotalouden tavoitteiden mukaisesti pakkausten uudelleenkäyttöä sekä vähentäisi jätteen syntyä.

Elinkaariarviointiperusteinen poikkeaminen kertakäyttöisten pakkausten kiellosta

- Elinkaariarviointi on luotettava, tiedeyhteisössä jatkuvasti kehittyvä menetelmä arvioida tuotteiden ympäristövaikutuksia kokonaisvaltaisesti.
- Elinkaariarvioinnin käyttöön ehdotetun kaltaisia yksittäistapauksia koskevassa päätöksenteossa joitakin ongelmia liittyen:
  - Elinkaariarviointimenetelmään:
    - Menetelmän standardit antavat kehikon ja periaatteet arvioinnin toteutukselle
    - Vertailukelpoisten tulosten tuottaminen edellyttää tarkasteltavien järjestelmien toiminnallisuuden, rajausten, lähtötietojen ja kattavuuden yhteneväisyyttä
    - Poikkeusten perusteeksi vaadittavalle elinkaariarvioinnille tarvitaan tarkat menetelmävaatimukset, esim. EU:n ympäristöjalanjäljen (Product Environmental Footprint, PEF) mukaisesti
  - Sääntelyn kuormittavuuteen:
    - arviointien hyväksytys kolmansilla osapuolilla, poikkeuspäätökset, valitukset päätöksistä
  - Yritysten yhdenvertaiseen kohteluun:
    - maan sisällä (suuret vs. pienet yritykset), maiden välillä

Kierrätetyn muovin käyttöä koskevien tavoitetasojen toimeenpanokelpoisuus

- Muovien kemiallinen kierrätys on aktiivisen tutkimus- ja kehitystoiminnan kohteena.
- Selkeät näkymät tulevaisuuden vaatimuksista rohkaisisivat investointeihin ja menetelmän laajempaan käyttöönottoon ja edesauttaisi muovien kierrätyksen edistämistä.
- Kierrätetyn muovin pitoisuutta koskevien tavoitteiden asettelussa ei kannata jäädä odottamaan, vaan teollisuudelle tulee antaa selkeät näkymät ja kannustimet ratkaisujen tekemiseen.

Kiitos!

www.syke.fi

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute